

Ignacijev put

godina XX * broj 1 (34) * 2005

TEMA BROJA:
**Naši
suradnici**

INFORMATIVNI LIST ZA PRIJATELJE DRUŽBE ISUSOVE

Ignacijev put

INFORMATIVNI LIST

za prijatelje Družbe Isusove

ISSN 1331- 8500

1/2005., broj 34, godina XX

IZDAVAC

Provincijalat Hrvatske provincije
Družbe Isusove
Palmotičeva 31, HR-10 000 Zagreb
p.p. 669

GLAVNI I ODGOVORNI UREĐNIK

p. Ante Tustonjić, SJ

UREĐNIČKO VIJEĆE

Tvrtko Barun
Neven Drozdek
Marinko Miličević
Alan Modrić

GRAFIČKI UREDNIK

Danijel Koraca

LEKTURA

Anda Jakovljević

TISAK

Tomagraf, Zagreb

SLOG

Ibis grafika, d.o.o., Zagreb

ADRESA UREDNIŠTVA

Jordanovac 110
HR-10000 Zagreb
p.p. 169
ignacijev-put@ffdi.hr
www.ffdi.hr/ignacijev-put

Svoje dobrovoljne priloge za
Ignacijev put možete slati na račun:
"Provincijalat Družbe Isusove (za IP)"
Zagrebačka banka
br. 2360000-1101576399

NASLOVNA STRANICA

Pomoći biskup zagrebački
p. Valentin Pozaić
(foto: M. Sokol)

Izbor

Isusovac i biskup

*SKAC i
isusovci*

USKRСНО РАЗМИШЉАЊЕ Uskrslji Kralj kojemu sve živi
(Lk 23,35-43) **5 DUHOVNOST** Izbor 8 **AKTUALNO**
Isusovac i biskup 10 NAŠI SURADNICI Suradnja profesora
Isusovačke gimnazije s Družbom Isusovom u Osijeku **13 SKAC**
i isusovci 15 Ne zaboravi me 18 JUBILEJI 50 godina u
Družbi Isusovoj **20 Ignacijev put 1985. – 2005. 25 NAŠI**
Mladomisnici 26 Pokojni 27 NOVE KNJIGE 29

*Poštovani čitatelji „Ignacijske puta“,
dragi prijatelji Družbe Isusove!*

S malo zakašnjenja dajemo vam u ruke uskrsni broj našega časopisa. Tijekom prošlih nekoliko tjedana zbili su se važni događaji kod nas i u svijetu. Drugi put u posljednjih 35 godina jedan je hrvatski isusovac odabran i od Svetoga Oca imenovan zagrebačkim pomoćnim biskupom: uz p. Miju Škvorca (1970.) p. Valentin Pozaić (2005.). U tome vidimo povjerenje Svetoga Oca i Crkve te zagrebačke nadbiskupije i Nadbiskupa prema Družbi Isusovoj i njezinoj Hrvatskoj provinciji. Sveti Ignacije, koji se inače opirao tome da on i njegova subraća bivaju imenovani biskupima i kardinalima, i u tome je slučaju pokazivao bezuvjetnu poslušnost Svetome Ocu kao vrhovnom poglavaru naše Družbe. Usadujući u isusovce snažno “osjećanje s Crkvom” (usp. DV 352-370) on je bio spremjan odstupiti od svoga načela samo pod uvjetima veće službe Crkvi i Kristu Gospodinu. U ovom broju možete pročitati razgovor s novim biskupom koji je s njime vodio naš bogoslov Danijel Koraca.

U danima Korizme, Velikoga tjedna i Uskrsa svi smo pozorno pratili bolest i patnju Svetoga Oca. Što mu je bolest više oduzimala tjelesne snage, na kraju i dar govora, snaga njegova duha bivala je sve vidljivijom. Svojom je patnjom u šutnji govorio snažnije nego prije svojim sonornim glasom. Svima će nam ostati dubok dojam ovogodišnjega njegova blagoslova “Urbi et Orbi” na blagdan Kristova uskrsnuća, koji nije bio izgovoren riječima nego blagoslovnom gestom ruke. No čini se da je najsnaznija njegova propovijed bila kada je u spokoju ležao na odru i kada su se doslovno miliioni ljudi slijevali u baziliku Svetoga Petra u Rimu da ga posljednji put vide i pomole se za njega i za Crkvu. Mnogo je toga ovih dana i tjedana bilo napisano o njegovu životu, vodstvu, trpljenju, a osobito o njegovoj posebnoj ljubavi prema nama Hrvatima i našoj domovini. Kako da zaboravimo njegove riječi koje nam je toliko puta uputio, i to na našem jeziku, a osobito ove: “Bog te blagoslovio, zemljo Hrvatska!” Vjerujemo da on to nastavlja moliti u Očevu domu, kamo se je vratio.

U ovomu ćete broju moći pročitati i kratka izvješća o našim jubilarima – onima koji su pedeset godina proboravili u Družbi. Osam ih je koji su prije 50 godina, godine 1955., poslušali Božji glas i stupili u Družbu Isusovu, bilo kao kandidati za svećeništvo, bilo kao kandidati za isusovačkoga brata. Njihova ustrajnost u zvanju za sve nas je nov poticaj na vjernost u vjeri i u onome pozivu koji nam je Gospodin uputio da ga u životu izvršimo.

Njima nasuprot dolaze dvojica naših pokojnika i samo jedan mladomisnik. I o njima možete pročitati u ovome broju. Neka nas sve to potakne da poslušni Isusovu pozivu: “molite Gospodara žetve da pošalje radnika u svoju žetvu!” danomice upravljamo svoje molitve Ocu nebeskomu da potakne volje onih koje je odabrao te podu putom koji im je On sam pripravio. Neka to bude poticaj i onim mlađićima koji su osjetili taj poziv, ali se možda još uvek u nesigurnosti i bojazni kolebaju, da hrabro zakorače tim putom u svijesti da će ih milost poziva i Božje pomoći pratiti i jačati.

Vjerujem da se svi još živo sjećamo akcije "Ne zaboravi me!" što ju je pokrenula Zaklada "Biskup Josip Lang" čiji je osnivač naša Rezidencija u Palmotićevoj ulici u Zagrebu. Ta je akcija pokrenula čitavu Hrvatsku i otvorila mnogo velikodušno srce, od Predsjednika Republike do običnih "malih" ljudi. U ovomu broju možete pročitati razgovor sa studenticom našega Filozofskoga fakulteta u Zagrebu koja se uključila u tu akciju. Svakim je danom sve više ljudi, starih i bolesnih, kojima je potrebna pomoć i solidarnost ostalih.

Vjerujem da će vas također zanimati svjedočanstvo jedne profesorice koja radi u našoj klasičnoj gimnaziji u Osijeku. Ta je gimnazija u svojoj petogodišnjoj povijesti postigla lijepе rezultate na obrazovnom te još više na odgojnem području za našu mladež. Poduprimo je svojom molitvom.

I još jedan pothvat na području odgoja mlađeži jest SKAC – Studentski katolički centar Palma u Zagrebu. O njihovu ljetnom logorovanju u Modravama možete pročitati prilog jednoga od sudionika. Sjetimo se, međutim, da se osnivatelj SKACA p. Luka Rada još uvijek oporavlja nakon teške prometne nesreće prije gotovo dvije godine. On je uvjeren da svojim trpljenjem puno pridonosi uspjehu toga pothvata.

Na kraju želim vam, dragi prijatelji, da vam ovo uskrsno vrijeme učvrsti nadu u Božje vodstvo unatoč mnogim nevoljama i neuspjesima koji su vidljivi u današnjemu svijetu, u Crkvi (koja očekuje novoga papa) i u našoj hrvatskoj Crkvi i Domovini. Sveti Pavao je napisao: "Nada ne postiđuje" (Rim 5,5). Neka nam svima to bude utjeha u svakidašnjem životu!

Uz srdačan pozdrav, vaš
p. Ivan Macan, SJ
provincijal

Uskrstli Kralj kojemu sve živi (Lk 23,35-43)

p. Jozo Batinic, SJ

Na ulazu, na portalu groblja Mirogoj nalazi se natpis: "Kralju kojemu sve živi". Impresivan natpis! Ne može čovjeka ostaviti indiferentna. Potiče na razmišljanje. Postoji, dakle, Kralj koji je živ i kojemu sve živi. To je Kralj koji ostade u utrobi zemlje tri dana, a potom uskrstnu. Uskrsnomu jutru toga Kralja prethodilo je mnogo toga, a kao nositelj svega bio je život koji je na "trenutke" zamro. Kako god označili ovu pojavnost: kao tajnu života ili smrti, u svakom slučaju jest svjetlo nad misterijem Božje ljubavi. Uđemo li malo dublje u značenje toga svjetla, naći ćemo se pod svjetлом koje rasvjetljuje našu spoznaju umu i srca. Učinak toga svjetla osjetiće i učenici na putu kada su tužni i zbumjeni napustili Jeruzalem upućujući se u Emaus te kada ustvrdiše: "srce nam je gorjelo", a navečer kod lomljenja kruha: "Zaista je Gospodin." Uskrstli koji se dade prepoznati učenicima ne za vrijeme dok im je tumačio Pisma, nego dok su lomili kruh, upućuje nas na obvezu koja sadrži stvarnost da je Bogu ugodno djelo kada smo kao zajednica okupljeni kod zajedničkoga stola dijeleći kruh, a posebno kruh u kojemu je naznačena njegova stvarna prisutnost, tj. euharistija – hrana koja ima okus vječnosti. Nijedna druga stvarnost ne može nas tako okupiti

i ujediniti kao što to može kruh od kojega čovjek/zajednica živi. Jer lomiti kruh, kao što to činimo svakodnevno za vrijeme misnih otajstava, znači dijeliti kruh života što vjerujemo kada izričemo tajnu naše vjere. Stoga, ne pozivati i ne uvjeravati ljudе u stvarnost dara podijeljenoga kruha – euharistije – što je jamstvo prisutnosti Uskrstloga, bilo bi, u najmanju ruku, neodgovorno, a zasigurno bi to bio i znak pomanjkanja vjere. Uz Isusove sljedbenike, toplinu i snagu uskrsnoga svjetla osjetiće i drugi žitelji judejskih gradova te narod i civilizacije svih vremena. Nećemo pretjerati, a još manje izreći nesuvislost, ako kažemo: zahvaljujući tomu svjetlu život i smrt, pa i vječnost, nisu više nerješive zagonetke, a ni stvarnosti o kojima se ne može ništa kazati.

Vjerujemo da je to tako, no pokušajmo razumijeti i one koji sumnjaju jer životna zbilja "podzemljara" kao da se ne podudara s tom ontološkom spoznajom. Neovisno o tome kako ljudi žive – a često izgleda da samo sebi i za sebe žive – dovoljno je biti svjestan onih sa saducejskom vjerom, odnosno nevjerom, dakle, nastavak života ne slijedi, no usprkos tomu, zbilja čovjekova jest da je odreden Životom i to životom koji je Kralj života. Može izgledati pomalo kontradiktoran sam naziv ka-

da imamo pred očima istoga Kralja koji se nade na drvu križa. Ne poznavajući narav njegova poslanja i razlog njegova dolaska na svijet za čovjeka koji nije dovoljno upućen u bit vjere i koji je nedovoljno informiran o Kralju čije kraljevstvo nije od ovoga svijeta, postaje posve razumljivo provokativno pitanje svjetine i vojnika: "Ti si kralj židovski?", pojednostavljeni: Je li moguće da tako završiš, Ti, Kralj kojemu sve živi? Uostalom, zar ne upadoše u sličnu sumnju i njegovi najbliži suradnici – apostoli. Ne bi spadalo u "grbavu" poniznost reći: sigurno, i nama bi se to dogodilo. Možda je problem u tome što ne želimo vidjeti stvarnost onaku kakva jest. To nam se dogada u promatranju ljudi, to se dogodilo apostolima koji nisu percipirali svu istinu o svome učitelju i njegovu kraljevstvu.

Razumljivo, ostati barem na trenutak u uvjerenju da sve završava na križu, odnosno zaustaviti svoje osjećaje i misli samo na raspeću Raspetoga, a ne ići prema Uskrslome koji je živ i kojemu sve živi bila bi slijepa ulica, stanje apsurdnosti. Osim činjenice što križ vidimo u pozitivnu svjetlu kao blagoslov, što je s njega skinut biljeg sramote te podignut na razinu dostojanstva, on je "prestao" biti kamen spoticanja, a postao sredstvo posvećenja. Bježati od križa zapravo znači bježati od svoje biti, od izvora svoje snage, što je sve, u konačnici, plod Isusova prihvatanja križa, usprkos svemu tomu, ne bi nam mnogo pomoglo niti nas uvjerilo u njegovu vrijednost i snagu da s groba nije maknut kamen. Ni tada ne bismo izvukli veliku korist ni od Pavlove vizije križa (spasenje po vjeri i križu), možda je preslobodno, pa ni od Kristove (otkupljenje se ostvari na drvu križa) i od svih onih koji uz pomoć križa traže ostvarenje svoje sudbine da nismo imali svjedočanstva prazna groba. Da je kojim slučajem sve završilo s križem, tada bismo zasigurno jednostavno prihvatali činjenicu: križ, to je drvo na kojemu je Isus bio osuden i umro, danas su to nevolje našega života i tu bi, najvjerojatnije, bio i kraj naše spoznaje. U takvu scenariju možda bi u nama proradili još osjećaji, bolje reći, ljudsko suošćeće: sućut s nedužnom žrtvom Jaganjca. Smislenost, blagoslov, ži-

votnost, plodnost i ljubav koji su potvrđeni na križu, a ta ljubav je od vječnosti, te svijest da sam dragocjen u Božjim očima, ne samo ja, nego i svaki čovjek, uči se, doduše, s raspela, a razumijeva se i shvatljiva je jedino u svjetlu uskrsnoga dogadjaja.

Vratimo li se na vjeru, odnosno na nevjeru Isusovih suvremenika, dolazimo do toga da nas ta vjera tjera na svjesnost činjenice: vidjeti samo ono što želim vidjeti opasnost je da se ne vidi cijelovita i stvarna istina. Nije pretjerano reći da su mnogi koji su bili uz Isusa imali mrene na očima budući da su zamišljali njegovo kraljevstvo po modelu zemaljskoga kraljevstva u kojemu je isključena svaka pomisao na patnju i križ. Upravo je po križu i na križu započela era novoga kraljevstva koje svoju vjerodostojnost temelji u dimenziji Uskrsnuća. Kraljevstvo Božje o kojemu Isus govori nije ovozemaljsko carstvo kako su zamišljali neki Židovi, ono je prije svega plod njegova osobna odnosa s Ocem, a njegova se posebnost pokazuje u njegovu djelovanju u povijesti. S velikom sigurnošću može se ustvrditi: ako Bog bude u srcima ljudi, ako ljudi izaberu put pravednosti, mira i radosti po Duhu Svetomu, tada je prisutno kraljevstvo nebesko i tada svijet postaje Božje kraljevstvo. Drugim riječima, da bi se dogodilo kraljevstvo medu nama, prvi je uvjet obratiti se. Riječ je o kraljevstvu u kojemu blaženstva dobivaju svoj pun smisao, odnosno gdje siromasi – oni koji su čista srca, oni koji plaču, koji su progonjeni i obespravljeni – nalaze mir i pravdu. Kraljevstvo gdje su najugroženiji i obespravljeni opravdani i blaženi ne ćemo naći ni kod jednoga zemaljskog kralja, pozitivno rečeno, naći ćemo jedino kod Kralja koji je središte ljudske povijesti.

Kako god okrenuli kotač povijesti, kada je u pitanju Kralj kojemu sve živi, možemo iščitati da jedino on pobjede svojega kraljevstva ostvaruje ne oštricom mača, nego snagom križa, ljubavi i praštanja te svjetлом uskrsnoga jutra. Posebnost Kralja kojemu sve živi jest i u tome što svjedoči solidarnost i ljubav sa svima, čak i dok je u agoniji, mukama na križu. Kada se nađeš razapet na križu, očekuje se da ćeš misliti samo na sebe i na to kako ćeš sići s križa.

Isus, premda bi razapet na križu, ne misli na sebe, misli na one zbog kojih je na križu. Njegova oopsesivna misao je bila izvršiti volju Oca nebeskoga i omogućiti najgrešnijima koji se obrate pristup svome kraljevstvu. Upravo se ljubav, dobrota i humanizam Kralja potvrđuju na križu kada moli za svoje neprijatelje, a razbojniku s desne strane obećava: "Još danas čes biti sa mnom u raju." Činjenica da Kralj nudi ulaznicu za svoje kraljevstvo razbojniku s desne strane može u nama stvoriti dojam da je lako ući u njegovo kraljevstvo. Ovdje se je dobro prisjetiti da će on jednom drugom zgodom upozoriti svoje slušatelje da je zahtjevan u odabiru za kraljevstvo gdje neće biti kriterij

koliko sam puta spomenuo njegovo ime, odnosno gdje će kriterij biti izvršavanje volje njegova Oca nebeskoga. Otac nebeski koji je pomazao Krista za vječnoga svećenika i kralja svemira utvrđuje nas u vjeri da jedino Krist može postati kralj naših srđaca, kralj svijeta, te da će nas upravo on kao Kralj kojemu sve živi dočekati na kraju zemaljskoga putovanja, na zadnjoj stanicu gdje će nas uvesti u kraljevstvo svoje vječne slave i ljubavi. Svesnost svega ovoga potiče nas i na misao: jedino Kralj kojemu sve živi zaslžuje naziv kralja i jedino on obvezuje da sklopljenih ruku padnemo na koljena upućujući mu molitvu zahvale. **IP**

P. Marijan Gajšak, SJ, oltarni reljef u kućnoj kapeli na Fratrovcu 38

Izbor

Marinko Miličević, SJ

Izbor je jedan od bitnih ciljeva duhovnih vježba sv. Ignacija Lojolskog. A to znači pronaći ono što je Božja volja za mena. Izbor je Božje odabranje u meni onoga što on želi sa mnom. Otkriti to nije lagan posao. Zahtijeva puno duhovnoga npora, borbe i, prije svega, molitve. Ali, svatko tko se osvrće s Bogom na svoj život od početka do sada, lakše će prepoznati kamo Bog smjera s njim negoli onaj koji živi od danas do sutra te je podređen raznim vjetrovima mišljenja. Tko radi na sebi, ima veću mogućnost otkriti autentičan Božji izbor.

U tome postupku izbora vrlo je važno da čovjek na neki način ostane sam sa svojim Bogom i sam pred njegovim licem učini izbor (odluku) koju će otkriti u svojoj savjesti, promišljajući u svome srcu. Zašto je važno da izbor (odluku) čovjek donese sam? Zato što svaki izbor nosi sa sobom svoj križ i ako bi neka druga osoba savjetovala što da izaberemo, kada dodu patnje i poteškoće, vrlo je moguće da se počnemo pitati: jesam li ja htio baš taj izbor ili je to pod utjecajem druge osobe? Ako prihvatiš odgovornost te se opredijeliš za ono čime te Bog u tvojoj savjesti privlači, kasnije i kada dodu patnje i križevi, imat ćeš snagu sve podnosići u vjeri jer si svjestan da je to bila tvoja slobodna odluka. Poslušnost Božjemu glasu te posvećuje! Dakako da je najveći ideal kada se izbor potvrdi i u tvojoj savjesti i u pratnji dobra prijatelja, prije svega duhovnika. Sv. Ignacije, a i drugi mudri učitelji upućuju da nikada ne sugeriramo drugoj osobi što da učini, čak ni da joj dajemo savjet, nego samo da joj pomognemo potvrditi ono što je sama otkrila u svojoj nutrini pred Bogom.

Glavni temelj za dobar izbor jest duhovna sloboda. Ona nije neka neostvariva tajna života, nego je to jednostavno uređenje svoga moralnog života: živjeti stanjem milosti. Biti čovjek koji može prakticirati svoje vjerske dužnosti, tj. živjeti sakramentalnim životom. Sv. Ignacije kaže: "Potrebno je da

čovjek uredi svoj život ne dajući se voditi ni od kakva nagnuća koje bi bilo neuredno" (DV br. 21). Zašto je važno osloboditi se tih neurednih nagnuća? Zato što nas ona određuju i mogu imati takav pritisak na nas da čovjek u takvu stanju može često donijeti krivu odluku misleći da je to Božja volja. To se sve manifestira na voljnome području u čovjeku, željom. Želju opredijeliti se za nešto može proizvesti naše stanje u kojemu se nalazimo. Ako smo čista srca, tada smo bliži mogućnosti da se naša i Božja želja poistovjetne, ali ako smo takva srca da u njemu još postoje zle sklonosti koje nas svakodnevno sputavaju, tada je moguće da nas neprijatelj više napada i pokušava smetati Božji izbor s nama. Kako kaže Sveti Otac: "Sva se borba odigrava na području čovjekova srca." No čovjek nikada nije dovoljno siguran u sebe jer ima stalnu mogućnost iskušavati svoje slabosti i one ga često zbog toga mogu strašiti i pokušati uvjeriti da se ne može doći do Božje volje. Zato je dobro, a to znamo iz iskustva svetaca, predati se Mariji, Gospodinovoj Majci. Jer jedina ona od ljudi nije bila podređena tim strahovima i zato ima vlast držati nas u sigurnu posjedu svoga Sina, u milostima koje teku njegovom Crkvom. Potrebno je moći prihvati sebe nesavršene.

vi i Nakon nekog jau izbrat u vakuči (ho 1516).
Zatada duhovnješki imajući u vakuči da je kajaje
Boga sloboda. Bogada je pred nas stavio mogućnost da biramo što god želimo. Znači, osim sposobnosti da biramo, upoznajemo i Boga dublje. A to je sve u skladu s Ignacijevom molitvom u Duhovnim vježbama pod br. 104 gdje nam savjetuje moliti za milost da "spoznamo Isusa", da ga "uzljubimo" i da ga "naslijedujemo". Ova milost je bitno vezana uz izbor! Nju Ignacije najdulje provlači duhovnim vježbama. Bog nam daje milost da, dok upoznajemo Isusa Bogo-čovjeka, upoznajemo i područje izbora. Dok nam daje milost zaljubiti se u Isusa, daje nam milost i zavoljeti svoj izbor i dok nam daje milost i želju da naslijedujemo Isusa, daje nam milost i želju da ga naslijedujemo u onome što je naš izbor i što nam je dao zavoljeti, poslanje u ovome svijetu, tj. konkretni izbor za mene. Kada čovjek otkriva ono što je Bog izabrao za njega, otkriva da mu je dao milost i zavoljeti to svom dušom, bez obzira koji je to stalež, jer tada postaješ svjestan da je svrha života svetost, a ne stalež (ili, bolje rečeno, moj stalež u kojemu ču se posvetiti). Svatko ima svoje mjesto pred Božjim očima u ovome kozmosu i čovjek će najučinkovitije funkcioniрати, радостан, miran i zadovoljan, ako je pronašao mjesto svoga rasta u Bogu. Tako na kraju možemo reći da se čovjek u pravome smislu riječi opredjeljuje za ljubav. A čovjek koji se opredjeli za ljubav neće se nikada pokajati jer jedino "ljubav sve pod-

nosi".

Neke smjernice za dobar izbor

1. **Svrha ili cilj:** ljubav prema Bogu i

čovjeku.

2. Sredstvo: nikada izbor ne može biti svrha, nego sredstvo koje ostvaruje svrhu.

3. Želja: Bog daje želju za onim čime te privlači i tvoja se želja poklapa s Božjom.

4. Sloboda: biti slobodan od tereta očekivanja drugih, i od svojih pritisaka.

Utjeha!

Bog izbor potvrđuje utjehom.

Kada donesemo razuman izbor, stavljamo ga pred Gospodina da ga blagoslovi.

Po Ignaciju, ne smijemo se opredjeliti za neki izbor ako nismo u molitvi doživjeli potvrdu od Boga, a ona se pokazuje utjehom.

Ljubav!

Ostvariti ono što se Bogu svida. U br. 184 sv. Ignacije kaže:

"Ljubav koja me potiče i čini da biram baš tu stvar treba da siđe odozgor, od Božje ljubavi."

Po Ignaciju, ovdje nutrina osjeća ljubav prema izboru koji nam Bog daje.

Nemoguće je da Bog ne daje ljubav za ono na što te poziva, bez obzira na križ koji svaki izbor sa sobom nosi.

Mir!

Bog nam valjanost izbora potvrđuje dugotrajnim mirom.

Mir će pokazati da li želja koju imam dolazi od Boga ili ne.

Ako nema mira u želji ostvarivanja nekoga izbora, valja izbor preispitati, jer Bog autentičan izbor potvrđuje mirom.

Proslava Boga!

Nakon potvrđena izbora od Boga čovjek dobiva snagu i puno veću sigurnost da nastavi ići putem izbora jer osjeća da je njegov izbor veća proslava Boga. Konačno je pronašao svoje grijezdo kojemu pripada. Jedna od glavnih oznaka toga stanja jesu vedrina i nutarnji optimizam koji svjedoče o sjedinjenosti s Gospodinom i njegovu djelovanju u izbraniku kojega potvrđena svojom voljom šalje u ovaj svijet. "Ne izabraste

Isusovac i biskup

Razgovor vodio: Danijel Koraca, SJ

Dana 2. veljače, na blagdan Svijećnice, istodobno u Rimu i u Zagrebu, obznanjeno je da je sveti otac Ivan Pavao II. imenovao p. Valentina Pozaića, SJ, pomoćnim biskupom zagrebačkim. Bio je to povod par excellance da p. Pozića prije biskupskega ređenja zamolimo za razgovor.

Pater Pozaić rođen je 15. rujna 1945. u Selnici, župa Marija Bistrica, od majke Agate, r. Salar, i oca Janka, osmi u obitelji jedanaestero djece od kojih ih je danas šestero živih. Osnovnu je školu pohadao u Selnici i Bedekovčini, a Nadbiskupsku gimnaziju u Zagrebu gdje je stupio u Družbu Isusovu. Za svećenika je zaređen 1973. Dvije je godine radio na Hrvatskome odjelu Radio Vatikana, zatim kao odgojitelj u Nadbiskupskom sjemeništu na Šalati te isusovačkom sjemeništu "Augustin Bea" u Zagrebu. Doktorat moralne teologije postigao je na Papinskoj sveučilištu Gregoriana u Rimu (1984.) gdje je kasnije bio i profesor gost (1991.–1994.). Rektor je Kolegija Družbe Isusove u Zagrebu (1994.–2000.). Od 1984. godine predaje moralnu teologiju na Teološkom studiju Filozofsko-teološkoga instituta Družbe Isusove, a predmet krčanske etike na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu od 1995. Obnašao je službe nadstojnika FTI DI (1996.–2001.) i ravnatelja Teološkoga studija FTI DI (1993.–2000.) te sudjelovao na uspostavi Filozofskoga fakulteta DI u Zagrebu (1989.). U vrijeme studija i profesorskog rada ispomagao je u pastoralnome radu u inozemstvu i u domovini. Usavršavao se u užoj struci u bioetičkim centrima u Washingtonu D.C., Londonu i Barceloni-Sant Cugat del Valles. U Zagrebu je osnovao Centar za bioetiku (1986.) i njegov je ravnatelj. Sudjelovao je na simpozijima i javnim predavanjima, objavio je više članaka i knjiga s područja bioetike. Duhovni je savjetnik Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva (HKLĐ) od njegova osnutka (1991.) i Europske federacije katoličkih liječničkih društava (FEAMC) od 1996. Bio je član etičkih povjerenstava u više bolnica, na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Nacionalnoga bioetičkog povjerenstva

Snimio: M Sokol

za medicinu (2004.) te član Vijeća HBK za nauk vjere (1990.–1993.) i Vijeća HBK za obitelj (2000.).

IP: Pater Pozaić, za koji dan bit će Vaše biskupsko ređenje. U medijima je bilo govora da je Vaše imenovanje pomoćnim biskupom zagrebačkim potpuno iznenadenje. Vaše ime nije bilo spominjano ni u kojoj kombinaciji. Je li i Vama to bio svojevrstan "šok"?

Od mnogih nagadanja, što nije rijetkost, ne bude ništa. Činjenica služi na pohvalu svima onima koji su po dužnosti nešto ili mnogo znali, a znali su poštivati papinsku tajnu. Budući da su se neke stvari odvijale već dulje vrijeme, tekli neki upiti i razgovo-

ri, sama vijest nije bila toliko iznenadenje koliko briga...

IP: Kako Vi kao redovnik gledate na to da je Providnost Vas izabrala u tu službu? Poznato je da baš nije običaj da Isusovac postane biskup.

Biskupska služba nije redovit stil našega služenja u Crkvi. A dužnost je i Patri Generala da spriječi imenovanje, koliko može. Poznato je da je naš vrhovni poglavav Sveti Otac. Dakako, on donosi odluku na temelju savjetovanja sa svojim suradnicima, bližima i daljima.

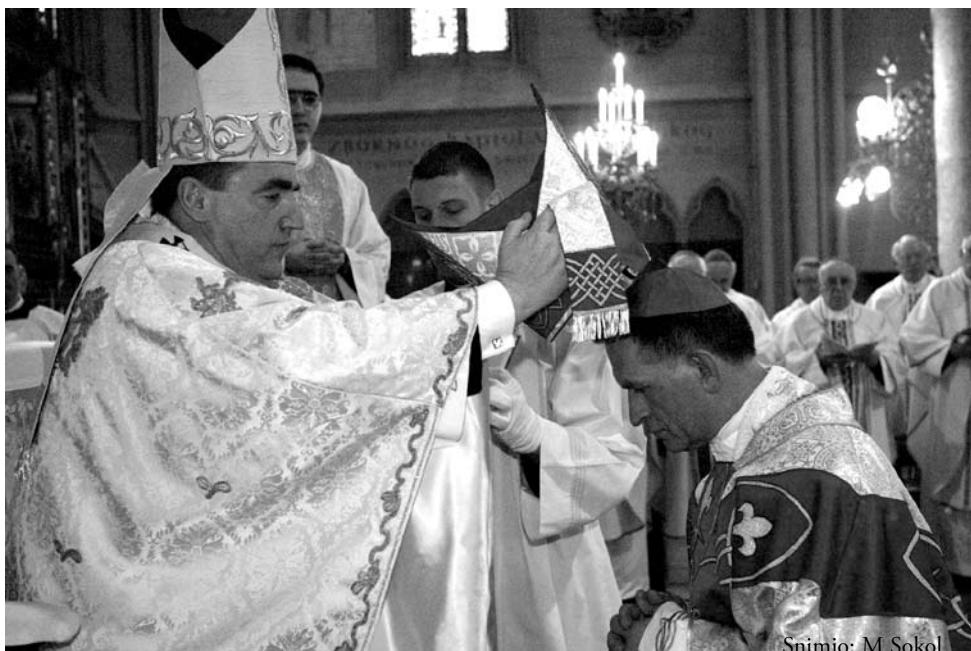
IP: Kardinal Bozanić je na blagdan Svjećnice u zagrebačkoj katedrali spomenuo da će Vam kao biskupu biti povjerena briga za redovnike. Kako Vi vidite ulogu redovnika u Katoličkoj crkvi u Hrvata?

Redovnice i redovnici ukras su Crkve. Živo svjedočanstvo Isusova djelotvorna poziva na ono: "Ako hoćeš biti savršen..." Savršen na svoj vlastiti način, u stilu svoje redovničke karizme. Kao što je poziv uzvišen, tako je i poslanje uzvišeno i dragocjeno, a tako je uzvišena, velika odgovornost. Jednostav-

nost života kao svjedočanstvo da čovjek ne živi samo o kruhu, da je presudno svjetlo pod kojim se sve gleda – pod vidikom vječnosti, da smo hodočasnici i onda kada je naš put njegov Put Križa, u nadi Uskrsa, da je Istina vrijedna svjedočanstva, da je Put vjerodostojan i da sigurno vodi u Život.

IP: Vaše biskupsko geslo "Život biraj" je, možemo tako reći, vrlo jasna poruka upravo ovih dana kada se u hrvatskoj javnosti vode vrlo žustre rasprave oko umjetne oplodnje u kojima se Crkvu nimalo ne štedi.

Redovito se govori o pluralizmu. Iza toga se krije dualizam: kultura smrti naspram kulture života. Borba je, nažalost, nesmiljena od prastaroga Zmaja koji je htio proždrijeti Dijete pa sve do brojnih modernih zmajeva i njegovih satelita. Ali, Život je jači od smrti. Budućnost pripada onima koji vole život. Da su i na tome području brojne zablude i neznanje, očito je. U tomu su zbnjivanju i zamagljivanju obilno sudjelovala sredstva društvenoga priopćivanja. Napadi su bili brojni i bezobzirni. Pogažena su osnovna načela profesionalne etike: jednaka moguć-

Snimio: M Sokol

nost izlaganja mišljenja i jedne i druge strane. Uzalud su Rimljani govorili: "Audiatur et altera pars" ("Neka se čuje i druga strana"). O interpretacijama da i ne govorimo. Oni znaju bolje i ne daju da Crkva kaže što ona uistinu, kako i zašto kaže.

IP: To je ujedno i područje kojim ste se dugi niz godina bavili kao profesor moralne teologije i kršćanske etike. Je li hrvatski narod doista tako daleko otišao od katoličkoga nauka ili je posrijedi nešto drugo?

O narodu je teško govoriti. Kada i gdje govori narod? I tko govori u ime naroda? Tko je kvalificiran govoriti u ime naroda? Agresivne udruge ekstremističkoga karaktera? Narod se lako povede za spretno ponudjenim i vješto zamuljenim tzv. istinama. Govorile su interesne skupine. A kada je u pitanju interes, etika strada. Čini se da će sudstvo imati obilno posla, kada je već etika zakazala.

IP: Gledajući malo po internetu, a i po nekim tjednicima, izgleda mi da su se određene udruge, koje se svesrdno zalažu za "slobodu" u ovomu našem društvu, prestrašile Vašega imenovanja. Okarakterizirali su Vas kao konzervativna katolika, čak i licemjerna, a prije neku godinu čini mi se da ste visoko kotirali na listi homofoba?

Oznaka je totalitarna mentaliteta da samo sebi pripisuje pravo govora, prigovora i, očito, ogovora. Oni i ne poznaju ljude, možda ih čak ljudi i ne zanimaju. Poznaju etikete kojima nastoje ukloniti sve one koji se usude misliti drugčije. U tome je pogledu više nego znakovito kolika se buka digla oko određenih imena objavljenih na internetu. Bilo je komentara da je i to bilo u svrhu autopromocije. Istodobno, ti isti stvaraju na internetu listu imena svojih neprijatelja, kako ih oni vole nazivati. Izlažu ih, a možda i pozivaju, na javni linč. I to nije povreda privatnosti, dostojanstva, prava...

IP: P. Provincijal je rekao da je Vašim imenovanjem Provincija izgubila profesora. Hoćeće li se i nadalje baviti područjem bioetike?

Budući da je to moje zanimanje posebno istaknuto u povelji imenovanja, nadam se da ću moći nastaviti s tim malim dijelom svoje profесorske djelatnosti. Dakako, to bi me radovalo i nadalje obogaćivalo.

IP: I za kraj ovoga našeg razgovora: je li Vam teško napustiti redovničku kuću?

Kada o tome ne mislim – nije. Kada se to zbiva, potrese me. Tu sam proživio posljednjih dvadeset godina...

Suradnja profesora Isusovačke klasične gimnazije s Družbom Isusovom u Osijeku

Dubravka Papa

Prvi izravan i intenzivan kontakt s Družbom Isusovom u Osijeku počela sam posve slučajno godine 2000. Moram priznati da u to vrijeme nisam znala da u Osijeku već radi klasična gimnazija kojoj je osnivač Družba Isusova. Mirno sam, u jednoj školi koja se nalazila tek "iza ugla" kuće Družbe Isusove, predavala strane jezike i imala stalno radno mjesto i siguran posao. Jedan je večernji telefonski poziv uzburkao moje planove za budućnost, probudio želje za stvaranjem nečega novog i drukčijeg. Čini se kao nešto tajnovito, međutim, bio je to poziv patra Petra Galaunera i mogućnost prijelaza u Isusovačku klasičnu gimnaziju koja je tada radila u vrlo skromnim uvjetima. Pristala sam na rad na neodređeno vrijeme u Isusovačkoj klasičnoj gimnaziji i znala da se stvara škola drukčija od ostalih, s drukčijim očekivanjima učenika, roditelja i nastavnika.

Pozvana sam na sjednicu Nastavničkoga vijeća u Rezidenciji Družbe Isusove i po-

malo ostala zatečena činjenicom da su nastavnici sve vrlo mladi ljudi. Nikada neću zaboraviti pažljivost patra Galaunera da se osjećam što ugodnije i brigu patra Čadeka (da nadem mjesto za parkiranje, što nije bilo lako), čaj od mente patra Ignaca! Upravo zato sam se osjećala domaće i na sigurnom. Bio je to dobar početak, iako me je bilo strah očekivanja koja su imali prema meni i onih koja sam ja imala prema njima. Bilo je sve puno drukčije, a opet blisko, poznato.

Svi profesori se uz stalnu svesrdnu potporu otaca isusovaca od prvih dana trudimo školu u mnogočemu napraviti drukčijom od ostalih škola, ozbiljnom, a opet toplom i bliskom počevši od duhovnosti, načina rada, suradnje s roditeljima, preko stručnih usavršavanja i suradnje među profesorima do opremljenosti i vanjskoga izgleda. Sigurna sam da velik dio toga možemo zahvaliti neumornu duhu i upornosti naših otaca isusovaca koji su uvijek i svuda prisutni u našemu svakodnevnom radu.

NAŠI SURADNICI

I vanjski izgled škole se mijenjao; kako smo samo zajedno proživljavali s patrom Perom hoćemo li dobiti ovu ili onu dozvolu za gradnju, proširenje i prilagodbu zgrade na Trgu V. Lisinskog 1 potrebama učenika i profesora! Isto tako, zajedno s nama patri proživljavaju uspjehe i probleme naših učenika u školi, naše obiteljske živote!

Geslo naše gimnazije je *"Semper magis"* ("uvijek više") što stvarno i znači da nam ni sve ovo što smo do sada postigli neće biti dovoljno i da ćemo zajedno raditi na tome da ponudimo i dajemo više i bolje.

Ne zaboravljamo ni činjenicu da u svakodnevnom kontaktu s ljudima s kojima radimo dolazimo u razne životne situacije u kojima ne ide uvijek baš sve glatko, ali mislim da smo izgradili odnos povjerenja i razumijevanja koji bi trebao i ostati takav u osnovi naše djelatnosti. Patri Družbe Isusove pomogli su nam da na duhovnome planu napredujemo, da se približimo jedni drugima. Razumijemo se i poštujemo bez obzira na prekratko vrijeme svakodnevnoga druženja koje se svodi na 10 do 45 minuta druženja dnevno, koliko smo svaki dan na raspolaganju za razgovor o toliko brojnih pitanja, rješavanja problema izvan nastave, da podijelimo radost zbog nečega ili se međusobno tješimo.

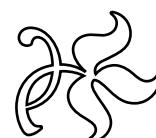
U ovih pet godina svake smo godine redovito zajedno s patrima isusovcima, učenicima, roditeljima na svetoj misi i druženjima na početku školske godine, na kraju školske godine, zajedničkim izletima s učenicima u Emaus, hodočašću u Aljmaš, zajedničke duhovne obnove u rezidenciji Družbe Isusove ili izvan nje kao npr. seminar katoličkih škola u Rapcu 2004. i sada planiranom u Crikvenici, zajedničkom studijskom putovanju u Rim, kao i zajedničke svečanosti za Božić i radionice za Dan škole, kao i mnoge druge prilike.

Sva druženja vode jednome cilju, a to je razvijanje odnosa tolerancije boljim upoznavanjem, prilagodbom i razumijevanjem u stvaranju povoljna duhovnoga, intelektualnog i emocionalnog ozračja toliko potrebna za uspješan i smiren rad u tako važnu području društvenih djelatnosti – odgoju i obrazovanju djece koja će iz toga pozitivna

odnosa izvući poruke za budućnost. Sigurna sam da i naši patri znaju da se mogu osloniti na nas u svim situacijama.

Družba Isusova posebnu pozornost posvećuje individualnu pristupu djelatnicima, što se i simbolično očituje u osobnim čestitkama koje naš ravnatelj pater Ivan Matić piše za svakoga djelatnika pojedinačno, iako mi to osjetimo i u otvorenosti i susretljivosti u prilikama odsutnosti profesora zbog bolesti ili stručnoga usavršavanja. Podupiranjem profesora u njihovim nastojanjima da podignu razinu poučavanja usavršavajući se podupiru i njihov idealistički entuzijazam i ljubav prema poslu koji rade zdušno bez obzira na naknadu. Patri Družbe Isusove u Osijeku i djelatnici Isusovačke klasične gimnazije čine školu drukčjom budući da u svemu naglašavaju individualan pristup kako učenicima i roditeljima, tako i međusobno. **IP**

SKAC i isusovci

Vjeran Martić

Sve počinje prije 100 godina, prevedeno u stvarne događaje – dolaskom isusovaca u Zagreb. To je početak tradicije isusovačkoga rada s mladima, početak okupljanja mlađih oko bazilike Srca Isusova, ali i početak stvaranja duhovne i misaone kritične mase koja se nakon gotovo cijelog stoljeća usmjerila u nešto što se zove Studentski katolički centar – Palma ili, zvučnije rečeno, SKAC.

U cijelome tom povijesnom razdoblju studentski vjeronauci su odigrali vrlo važnu ulogu neprestana raspisiranja svih mlađenачkih potencijala. I tako 2000. u Palmu nakon "bauljanja" Indijom stiže jedna razbuktala duša koja kroči na vjeronaučnu pozornicu koju je i sama često motrila. Taj kreativno nemiran čovjek pokušava usmjeriti kritičnu masu koju je sam dodatno raspisirao, ali se istodobno njome inspirirao. Nakon niza razgovora i promišljanja on se, pater Luka Radu, odlučuje na osnivanje udruge civilnoga društva. I tako SKAC nastaje kao pozitivna reakcija na negativne stvari u društvu, reakcija na nedovoljno iskorišten prostor koji je II. vatikanski sabor dao laicima, reakcija na slabu angažiranost kršćana u gradnji društva, čvrsto uspravljen na ramenima spomenute tradicije.

Službeno rečeno, SKAC je udruga vjernika laika, osnovana 2001., koja se bavi mlađima u duhu kršćanskoga svjetonazora. Neslužbeno, SKAC je ekipa ljudi koja svojim aktivnostima pokušava Božju genijalnost artikulirati na jezik sadašnjosti, jezik kojim svijet govori. SKAC želi "zadržati" uvijek nov i vječno mlad Duh Božji na način da mlađima daje inicijativu i mogućnost realiziranja ideja, ali i idealja.

SKAC želi ući u dijalog sa svijetom kako bi ga bolje razumio, a time ga lakše oduševio za Boga. SKAC prihvata svu rizičnost komunikacije sa svijetom u kojoj uvijek postoji opasnost da se pokliznemo i dokližeemo na onu drugu stranu. Takođe komuni-

kacijom SKAC želi donijeti Radosnu vijest svim onim ljudima na koje se vrlo rijetko misli, a to nisu ni siromašni ni stari, već ljudi koji ne razumiju službeni jezik Crkve ili ga napolna razumiju što ih dovodi do niza predrasuda.

U tu misiju SKAC kreće obučen u Božji oklop i onim najboljim što isusovci nude, mudrošću duhovnih vježba. SKAC je izrazito obilježen ignacijanskom duhovnošću koja omogućuje integraciju vjere i života. Zbog mogućih podsmijeha i odmahivanja ruku na idealizam koji se provlači ovim tekstom naglasit ću kako je SKAC-u upravo ignacijanska duhovnost pomogla da prihvaci realnost ne odbaci ideale. Ignacijanski način razmišljanja koji dovodi sve pod pitanje i neprestano razlučuje stvari odgojio je skacovce za istinoljubivost u kojoj nema mesta iskrivljenim pobožnostima, lažnim utjehama, nepotrebnim obzirima i krivim motivima koji su samo naizgled obavijeni plemenitošću.

P. Luka, ili jednostavno Luka, svojom je originalnošću i idealizmom, koji je uspio sačuvati, privlačio mnogo mlađih na vjeronauk, klanjanje i misu. I upravo u tim okupljanjima, razgovarajući s mlađima, radale su se ideje koje su malo-pomalo oblikovale misiju SKAC-a koja pokušava utjeloviti viziju. Uz te spontane izvore ideja vrlo važnu ulogu je odigralo strateško planiranje koje je kao rezultat imalo Temeljni dokument koji sadržava identitet, mentalitet, smjernice, način djelovanja SKAC-a.

Ako želimo govoriti o svemu tome na konkretni način, onda to izgleda ovako: pokrenuta je www.skac.hr internetska stranica preko koje je Luka na najbolji način iskoristio ovaj medij za širenje duhovnoga požara koji je često ljude upućivao na dolazak u SKAC; pokrenuta je duhovna formacija laika koja želi laike sposobiti za vodstvo duhovnih obnova i molitvenih zajednica; p. Slavko Pavin je u suradnji sa SKAC-om

organizirao duhovne vježbe u svakodnevnom životu koje ove godine okupljaju četvrtu generaciju polaznika; organizirane su duhovne obnove; pokrenuto je prevodenje knjiga s područja ignacijske duhovnosti; trenutno postoje tri molitvene zajednice; izdana je knjiga p. Slavka Pavina "Sloboda za ljubav"; pokrenut je vjeronauk na engleskom, ove godine i vjeronauk na francuskom; jedno vrijeme je bilo vrlo aktivno psihološko savjetovalište; organiziran je niz humanitarnih koncerata i akcija, niz tribina o aktualnim društvenim pojavama koje su odigrale važnu ulogu u senzibiliziranju mladih za društvenu uključenost; pokrenut je tečaj gitare i tečaj plesa; prostor do vjeronauci dvorane preuređen je u SKAC klub u kojem se održavaju ozbiljna predavanja, ali u ležernu ozračju, filmske večeri, glazbene večeri; putovanja, izleti, zabave i dobre "spize" nisu se zaobilazili; ostvaren je velik broj suradnja s drugim udrugama i zajednicama kao što su Frama, Kumi, Salezijanska mladež, Katolići na djelu, STEP, MIR, vrlo važna je i suradnja s Uredom za mlade pri HBK te s Centrom za promicanje socijalnoga nauka Crkve. Neke stvari sam vjerojatno ispustio, ali projekt Modrave nikako ne bih smio.

Još jednom u svome vizionarskom zanosu Luka pokušava utjeloviti ideje koje su godinama lebdjele negdje u zraku, ovoga puta sugovornika nalazi u šibenskom bi-

skupu msgr. Anti Ivasu koji nudi jedan dio Modrava koji je pod vlasništvom šibenske biskupije, točnije rt Ovnja, za ljetni kamp za mlade. Obavijene neizvjesnošću i pod udarom skeptika priprave za projekt Modrave kreću krajem 2002. Samo je netko tko je ispunjen Božjim Duhom mogao od onoga rta vidjeti sve ono što su na kraju Modrave i postale. Ideja Modrava je vrlo jednostavna dok organizacija povremeno sliči na nemoguću misiju koju mogućom čini jedino Božja providnost. Dakle, ideja je da se tijekom otprilike dva ljetna mjeseca dovedu skupine mladih koje će tijedan dana živjeti oslobođeni od svih nepotrebnih sadržaja urbanoga života u povezanosti s Bogom preko mise, klanjanja, križnoga puta, molitve i duhovnih nagovora te u povezanosti jedni s drugima preko zajedničkoga "težačkog" rada i svega onoga što pruža dobro društvo, sunce i more. Usprkos tome što su životni uvjeti jako skromni i što su mnogi prva dva dana pomalo prepadnuti, svima je teško napustiti Modrave. Do sada su ostvarena dva projekta, Modrave 2003. i Modrave 2004. Ukupno je kroz Modrave prošlo oko 1000 mladih. Iako su mnogi crkveni oci više izražavali svoju skeptičnost nego pomagali, Modrave postaju mjesto preobraženja i obraćenja.

Uza sve lijepе stvari tu je i Lukina nesreća koja se dogodila na blagdan Srca Isusova 2003., po povratku s Modrava koje je još s nekoliko ljudi natopio znojem. Bio

je to malo kome razumljiv događaj. Slijedi razdoblje intenzivnih molitava i svakodnevnih misa. Ali s Lukinom nesrećom nije se prestalo ni s Modravama ni sa SKAC-om. Moglo bi se reći da je to vrijeme, koje do nekole još traje, bilo vrijeme odrastanja i osamostaljivanja SKAC-a s kojim danas živi p. Ivica Musa. Vjerujem da je svima jasno da mu nimalo nije lako: sve te aktivnosti, mladi buntovnici s razlozima i bez razloga, nemilosrdna očekivanja drugih, Modrave, a uz to još treba biti i profesor.

Ovaj članak nastavljam pisati kao SKAC-ovac, ali i kao netko tko je s isusovcima puno suradiuo i vrlo ih dobro upoznao.

Isusovci bi mogli bez SKAC-a, ali ipak SKAC bez isusovaca i ignacijske duhovnosti gotovo pa ne može. Od njih smo primili i kruh i riječ Božju. Mnogi isusovci su bili na Modravama i duhovno vodili pojedine skupine mlađih, mnogi su nam držali duhovne obnove, predavanja s područja duhovnosti i znanosti. Iz straha da koga ne izostavim neću nabrajati sve isusovce s kojima smo ostvarili suradnju, ali ču ipak navesti one od kojih sam ja osobno doživio veliku potporu i konkretnu duhovnu i materijalnu pomoć u radu SKAC-a: p. Slavko Pavin, p. Vinko Maslać, p. Antun Volenik, p. Mijo Nikić, p. Josip Sremić, Dalibor Rević, Stjepan Bluha, Nikolaj Martinjak.

Ipak, iskreno govoreći i analizirajući, onako kako sam naučio u okrilju Bazilike,

isusovački rad s mlađima (mislim na studente i one starije, ali ipak još uvijek mlađe), govoreći o mome iskustvu u posljednje četiri godine, više se svodi na dobru volju i požrtvovnost pojedinih isusovaca, nego na sustavan rad i specijalističku pripravu ljudi za ovakav pastoral. Svojim načinom djelovanja i samom prisutnošću u Palmi SKAC je uzbunio neke duhove koji u nama vide opasnost tako da je prisutan i takav vid suradnje, odnosno nesuradnje.

Valja priznati da isusovcima s nama nije nimalo lako, kako smo im se približili, da li su nam dobar sustav razmišljanja, a mi smo ih s tim sustavom udrili analizirati, a pri tome očekujemo nešto za što nam često kažu da nije realno s obzirom na životne činjenice. Ignacijska duhovnost je nešto što me neprestano oduševljava za Boga, ali isto tako mislim da moramo s njome biti svi oprezni jer ako je do kraja ne shvatimo i ne prihvativimo, moguće je da pojedini dijelovi našega bića postanu sterilni, hladni, proračunati, samodostatni i zatvoreni za Istinu.

I za kraj, upravo danas, kada pišem ovaj članak, spremam se seliti u Palmu. Isusovci mi po drugi put otvaraju vrata svoje kuće, preda mnom je vjenčanje tako da imam pravo okružje za dobru pripravu. I neka sve dobro što je rečeno bude na veću slavu Božju koja neka sve ono loše što je rečeno okrene na dobro! IP

Ne zaboravi me

Razgovor vodio: Tvrko Barun, SJ

Uponedjeljak navečer, 20. prosinca 2004. godine, na Trgu bana Josipa Jelačića održan je dobrovorni koncert u sklopu akcije "Ne zaboravi me" koju je vodila Zaklada "Biskup Josip Lang". Zaklada "Biskup Josip Lang", koja je osnovana prije dvije i pol godine, dobila je ovom akcijom najbolju moguću promidžbu. Do jučer nepoznata, sada mnogi o njoj govore. Mnogi se zanimaju kako se mogu u nju uključiti. Recimo ukratko kako postoje tri vrste članstva: fizičko članstvo pojedinih osoba: obveza godišnje uplate od 200 kuna, fizičko članstvo pravnih osoba (poduzeća, tvrtke, razne ustanove) koje se obvezuje godišnje uplatiti svotu od 2.000 kuna na račun Zaklade, i duhovno članstvo koje čine osobe koje nisu u stanju finansijski pomoći, ali se mogu moliti i žrtvovati za uspjeh Zaklade.

U ovoj uspješnoj akciji kao volonter sudjelovala je i Rebeka Šimunković, studentica filozofije i religijske kulture na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove, na kojem je sada druga godina. Od 2004. volontira u Zakladi "Biskup Josip Lang" pa smo je stoga zamolili da nas ukratko upozna s radom Zaklade.

IP: Rebeka, kako si uopće došla u kontakt sa Zakladom? Što te privuklo, potaklo da kreneš volontirati?

Tijekom svojega srednjoškolskog obrazovanja u Ženskoj općoj gimnaziji sestara milosrdnica bila sam članica karitativne skupine koju su vodile sestre milosrdnice i učenice.

U naš program karitativnoga djelovanja bilo je uključeno pružanje materijalne i duhovne pomoći mnogobrojnim obiteljima koje su često živjele u teškim materijalnim uvjetima, pomoći napuštenoj djeci u dječjim domovima i skrb za starije osobe u staračkim domovima. Nakon upisa na fakultet zbog obveza nisam godinu dana bila karitativno aktivna.

Postupno mi je takva vrsta djelovanja počela nedostajati jer ljubav prema našemu Gospodinu najbolje možemo iskazati pružanjem dobrohotne ljubavi svojim bližnjima, a bližnji nisu samo članovi naših obitelji, nego svaki čovjek, svaka osoba. Ono šta nas međusobno veže jest raspeti i uskrsli Isus Krist po kojem su svi braća i sestre. Prilika za ponovno karitativno djelovanje ukazala se u studenome prošle godine kada je p. Mijo Nikić uputio poziv studentima FFDI-a da se uključe u volonterski rad Zaklade "Biskup Josip Lang".

IP: Čime se Zaklada "Biskup Josip Lang" bavi?

Zaklada "Biskup Josip Lang" dobila je naziv po biskupu Josipu Langu koji je svoj život posvetio pomaganju siromašnim osobama. U njegovu duhu djeluje i Zaklada čiji je cilj pomaganje i zbrinjavanje starih i nemoćnih osoba.

IP: Možeš li nam ukratko predstaviti proteku akciju "Ne zaboravi me"?

Akcija "Ne zaboravi me" bila je pokrenuta s ciljem prikupljanja finansijskih sredstava za izgradnju staračkih domova obiteljskoga tipa. U akciji su sudjelovali hrvatski pjevači koji su snimili CD duhovnih pjesama pod naslovom "Tvoje ljubavi sam žedan" te održali koncert 23. prosinca 2004. godine na Trgu bana Josipa Jelačića. Osim pjevača akciji su se priključile tvrtke i brojni hrvatski građani.

IP: Što misliš o otvorenosti mladih kari-tativnom radu?

S jedne strane uvijek ima mladih osoba otvorenih karitativnom radu, ali još više onih osoba kojima je pomoć potrebna. S druge strane se vrlo malo radi na poticanju mladih na takvu vrstu djelatnosti. Ovdje bih navela primjer Izraela i izraelskih kibuca u kojima djeca u dobi od sedam godina imaju dužnost posjećivati starije u staračkim domovima. Također se potiče Židove izvan Izraela da se priključe volonterskim udru-gama. Tako mnogi Židovi iz Njemačke, pa i sami Nijemci, dolaze u Izrael pomagati volonterskoj udrži koja se brine za stare osobe koje su kao djeca u nacističkim logo-rima bile podvrgnute lošoj ishrani i raznim eksperimentima. Te strahote su ostavile posljedice na njihovo duševno zdravlje.

U posljednje vrijeme često čujem kako se u školama i na fakultetima organiziraju akcije prikupljanja novaca i drugih potrep-ština. Akcije se organiziraju prije blagdana, a to je samo dvaput ili jednom u godini. Zato valja poticati mlade da čitavu godinu volontiraju i budu spremni na osobno sretranje s nemoćnim i starim osobama.

IP: Koji su plodovi karitativnoga rada za onoga koji pomaže, ali i za onoga kome se pomaže? Doprinosi li i kako ta vrsta apostolata tvome duhovnom i društvenom životu?

Isus Krist je kršćanima dao zapovijed ljuba-vi prema bližnjemu: "Ljubite jedni drugoga. Kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge" (Iv 13,34). Njegovu zapovijed ljubavi najbolje možemo iskazati čineći dobro i pomažući onima koji se zbog starosti i bolesti nalaze u stanju osamljenosti, napu-štenosti, nemoći. Čineći dobro i pomažući drugima pridonosimo svojoj vlastitoj sreći jer svaki čovjek po svojoj naravi teži za sre-

ćom, blaženstvom koje ne može ostvariti u ovozemaljskom životu.

Ovozemaljski život je put usavršavanja gdje je čovjek, kao "slika Božja", obdaren milošću pozvan i dužan pružiti milosrde svi-ma koji pate. Kao Kristovi vjernici patnju i bol moramo prihvati kao dio čovjekova života, a u lakšemu podnošenju služi nam pri-mjer muke, smrti i uskršnja Isusa Krista.

Darujući nesebičnu ljubav osobama ko-je su ovisne o našoj pomoći, one duhov-no i tjelesno lakše podnose svoju patnju znajući da nisu napuštene jer im Bog, dje-ljući preko čovjeka, daruje svoju milost i neizmjernu ljubav. Bit djelovanja svakoga kršćanina moraju biti kreposti gladna na-hraniti, žedna napojiti, siromaha odjenuti, bolesna pohoditi itd. To je ispunjenje na-še-ga apostolata u ovozemaljskom životu.

IP: Zakladu vode isusovci. Kako iz svoga iskustva, upoznavši mnogo njih na svome fakultetu, a i u Zakladi, doživljavaš isu-sovce? Što bi odgovorila čovjeku kada bi te pitao tko su isusovci?

Upoznavši oce isusovce na Fakultetu i u Za-klađi zadržalo me njihovo neumorno apo-stolsko i znanstveno djelovanje usmjereno prema određenom cilju koje je sv. Ignacije Lojolski izrazio riječima: "Ad maiorem Dei gloriam." IP

NE ZABORAVI ME

POMOZI STARIMA, BOLESNIMA I NAPUŠTENIMA

ZAKLADA BISKUP JOSIP LANG

50 godina u Družbi Isusovoj

Priredio: Alan Modrić, SJ

50 godina vjernosti iznimna je stvar i rijekost u današnjemu nesigurnu, promjenjivu i nestabilnu svijetu. Koliko li je tek iznimno 50 godina vjernosti svećeničkomu i redovničkom pozivu! Ove godine mnoga naša subraća slave taj zlatni jubilej i ovim povodom donosimo kratke prikaze njihovih života. Osim ovih čije životopise donosimo u ovome broju, tu su još i p. Josip Antolović i p. Ivan Fuček koji ove godine slave 50 godina svećeništva. Njih su dvojica prošle godine slavili 60 godina redovništva i tom smo prigodom objavili njihove životopise. Svima iskrene čestitke i želja da ih Gospodin, kojemu su toliko dugo vjerno služili, blagoslov i daljnjem životu i radu na njegovu veću slavu.

P. IVAN CINDORI rođen je 29. ožujka 1938. u lijepu zagorskom selu i župi Remetinec kao jedno od šestero djece u vjerničkoj, siromašnoj i seljačkoj obitelji. Kršten je u crkvi Majke Božje od Krunice ili, kako je narod naziva, Majke Božje Čiselske. Četverogodišnju pučku školu završava u rodnom međestvu. Već tada ga je privlačilo biti svećenik, kako sam kaže, "biti kak i župnik koji mešu služi". Zbog toga odlazi u gimnaziju i sjemenište na Šalati, u Zagrebu. U to vrijeme smisao njegova duhovnoga zvanja sazrijeva i produbljuje se na što su posebno utjecale knjige o misionarima i njihovim pothvatima pa se tako u njemu rodila želja da bude misionar što ga je dovelo među isusovce. U novicijat je stupio 14. kolovoza 1955. Nakon novicijata vratio se u gimnaziju na jednu i pol godinu da bi potom odslužio vojni rok. Nakon studija filozofije bio je godinu dana magister na Šalati. Dvije godine teologije završio je na Jordanovcu, a dvije u Kaliforniji u Los Gatosu, na isusovačkoj teologiji "Alma College". Za svećenika je zareden 2. lipnja 1967. Nakon ređenja i završetka teologije poslan je u misije u Zambiju gdje je četiri godine djelovao kao *bush missionary*, terenski župnik na vrlo veliku teritoriju. Nakon te četiri godine vratio se u Hrvatsku gdje je treću probaciju obavio pod vodstvom p. Andelka Jurića u Opatiji. Četiri je godine bio prefekt u sjemeništu na Šalati, potom kapelan, župnik i superior u Beogradu, gdje mu je u posebnoj uspomeni ostalo uvođenje spomena Bogorodice Beogradske, čija je glavna svečanost 19. listopada. Nakon Beograda,

u kojemu je započeo obnavljanje naše rezidencije, odlazi u Opatiju gdje je bio župnik i superior sa zadaćom organiziranja i davanja duhovnih vježba. U jesen 1991. poslan je u Rim na Radio Vatikan gdje je ostao do srpnja 1992. da bi u jesen 1992. postao duhovnik naših i vanjskih bogoslova. Godine 1996. ponovno je postao superior u Opatiji u kojoj je ostao idućih šest godina. P. Cindori je u svome bogatu životu napisao i dvije knjige: "Kamo ide tvoj život" i "Dodi i vidi", obje na temu ignacijskih duhovnih vježba. Preveo je uglavnom sva djela Anthonyja de Mella, zatim životopis sv. Ignacija "Rodjen da se borи", sv. Franje Ksaverskoga "Svetac na zadatku", sv. Petra Klavera "Sluga robova". Godine 2000. određen je za provincijskoga ekonoma, kućnoga ekonoma u Palmotićevoj i za odgovornoga za izdavanje naših knjiga. I tako je proteklo 50 godina redovništva p. Cindorija za što on zahvaljuje Gospodinu koji ga je doveo do ovoga zlatnog jubileja, Mariji koja ga je na tome putu pratila svojom majčinskom ljubavlju i dobrotom i Družbi od koje je mnogo primio. IP

BR. STJEPAN DILBER rođen je 24. rujna 1936. u župi Breštoško u Bosni u brojnoj obitelji s trinaestero djece, od kojih je četvero otislo u redovništvo (osim br. Stjepana, u Isusovce su otisli i Ivan i Ilija, također časna braća) unatoč protivljenju njihova oca. Nakon aspiranture br. Stjepan je otisao u novicijat 10. veljače 1955. Zbog poziva u vojsku prve je zavjete položio četiri godine kasnije, 12. ožujka 1959. Ubrzo nakon toga bio je vratar u Palmotićevoj i prefekt buduće Družbine braće. Kao sakristan sveučilišne crkve u Innsbrucku do 1970. i kao minister u kolegiju u Zagrebu na Jordanovcu do 1974. pokazao je da može obavljati i delikatne zadaće na zadovoljstvo subraće. Nakon kratka boravka u Splitu radio je do 1980. u upravi izdavačke djelatnosti Filozofsko-teološkoga instituta i "Glasnika Srca Isusova" u Zagrebu. Nakon toga dvanaest je godina radio u nuncijaturi u Beogradu. Godinu dana je proveo u Rimu. Od srpnja 1993. do danas odgovorno obavlja posao u knjižari i upravi izdavačke djelatnosti FTI u Zagrebu. Uz to već od 1966. djelatno podupire misijsku prokuraturu naše provincije i nakon smrti br. Martina Kranjčeca, također sve do danas, preuzima za to svu odgovornost. Tako je njegov brat Ilija mogao graditi crkve u misijama za koje je br. Stjepan u Hrvatskoj pod teškim uvjetima tražio i nalazio sredstva. Za ovaj zlatni jubilej br. Stjepana izdvajamo riječi p. Generala iz njegova pisma povodom ovoga važnog dogadaja: "Ako Vi danas Bogu zahvaljujete za Vaš život i posebno za pedeset godina u Družbi Isusovoj, i ja Vama želim reći da Družba Isusova Bogu zahvaljuje za Vas."

P. VALENTIN MIKIĆ BUŠEC rođen je 17.

ožujka 1937. u župi Remetinec kao šesto dijete roditelja Mate i Marije. Nakon završene osnovne škole (1945.–1949.) otišao je u sjemenište u Zagrebu gdje se rodila u njemu želja za redovničkim životom u Družbi Isusovoj u čiji je novicijat stupio 30. srpnja 1955. na Fratrovcu u Zagrebu. Pri kraju novicijata morao je otići na odsluženje vojnoga roka da bi nakon toga nastavio pohađati gimnaziju i završavati novicijat. Prve i vječne zavjete položio je na Bezgrješno začeće (8. prosinca 1959.) u kapeli novicijata na Fratrovcu. Nakon trogodišnjega studija filozofije na Jordanovcu i magisterija u Rezidenciji u Palmotićevoj nastavlja s četverogodišnjem studijem teologije. Za svećenika je zareden 29. lipnja 1967. U to vrijeme je želio ići i na studij katehetike. U ljetu 1968. poslan je u Split pokrenuti župu Srca Isusova na Visokoj. Osim te župe bio je upravitelj i župe Majke Siromaha na Lovrincu. Vodio je gradnju troetažne zgrade u župi na Visokoj (tamo se danas nalazi vjeronaučna dvorana, kapela, ured i stan) koja je trajala pet godina i zbog koje je imao problema s tadašnjim vlastima koje su ga dovodile i na preslušavanje. Ljeti 1973. premješten je u Rijeku u župu Sv. Križ – Zamet gdje je, osim pastoralnoga rada, vodio i popravke na dvjema crkvama: Sv. Križa na Gornjem Zametu i Srca Isusova u Donjem Zametu. Godine 1976./1978. boravio je u Bruxellesu kako bi se malo upoznao s novijim katehetsko-pastoralnim streljenjima. Nakon kratka boravka na Šalati i u Splitu te vođenja župe Presvetoga Trojstva u Prečkom u Zagrebu u jesen 1981. dolazi na Fratrovac. Od studenoga 1982. do prosinca 1996. urednik je "Glasnika SIM" i u to vrijeme obišao je više od sto župa po Hrvatskoj i Bosni pišu-

či o njima reportaže. Od siječnja 1997. do srpnja 1998. bio je u sjemeništu na Šalati gdje je predavao vjeronauk i bio pomoći ispojednik sjemeništara. Nakon predaje sjemeništa i gimnazije biskupiji u ljeto 1998. odlazi na Fratrovac. Odatle odlazi vikendom u Maribor kao voditelj Hrvatske katoličke misije, što nastavlja činiti i nakon selidbe u Palmotićevoj u listopadu 2003. U Palmotićevoj pomaže kao ispojednik u bazilici Srca Isusova te prikuplja gradu za povijest naše Provincije u sjevernim krajevima.

BR. IVAN PAVIN rođen je 22. lipnja 1940.

u Podravskoj Moslavini gdje završava pučku školu. Zahvaljujući kršćanskemu odgoju svojih roditelja i čitanju "Glasnika i kalendara Srca Isusova i Marijina" odlučuje se posvetiti Bogu kao brat pomoćnik u Družbi Isusovoj. U aspiranturu odlazi 10. veljače 1955. u Zagreb u Palmotićevoj, a kasnije u Split. U novicijat odlazi 23. rujna 1955., a iz toga vremena se posebno sjeća svoga magistra p. Franje Jambrekovića: "ozbiljan, odlučan i pravedan". Prve redovničke zajvete polaže 24. rujna 1957. u Splitu. Nakon novicijata radi u sakristiji, vrtu i tamo gdje je trebalo. U siječnju 1961. dolazi u Opatiju gdje s bratom Fostačem i bratom Tunjićem, a uz vodstvo p. Bačvarija, gradi cestu kroz vrt, postavlja nove vodovodne cijevi od gornje ceste, obnavlja temeljito samu kuću i sakristiju u velikoj crkvi. Nakon dvogodišnjega vojnog roka odlazi u Zagreb 5. kolovoza 1963. i obavlja dužnost sakristana u bazilici Srca Isusova u Palmoti-

ćevu. Posljednje, vječne, zajvete polaže 15. kolovoza 1973., a 6. studenog 1978. odlazi u Rim gdje se i sada nalazi. Tamo je šest godina bio sakristan, pet godina pomoćnik p. assistenta za istočnu Europu, zatim sub-minister. Sada se brine za rublje i garderobu, a s obzirom da se radi o velikoj kući i zajednici (kuća Generalne kurije), radi i razne druge poslove.

BR. IVO MATOŠEVIĆ r. IPen je 13. listopada

1936. u Borovici kod Vareša. Aspiranturu je obavio kod pokojnoga brata Sabolića na Fratrovcu na ekonomiji. U novicijat je studio 7. srpnja 1955. Nakon 22 mjeseca novicijata otisao je dvije godine u vojsku tako da mu je novicijat trajao više od četiri godine. Magistri u novicijatu bili su mu p. Franjo Jambreković i p. Franjo Ivanušec. Nakon novicijata prva mu je dispozicija bila Novi Sad, a potom slijede Mljet, Borovica, Oborovac, Dubrovnik, Zagreb, Sarajevo, Boka Kotorska. U osam godina imao je 17 dispozicija. Gotovo 22 godine bio je u Rezidenciji u Linzu, a od 4. rujna 1995. nalazi se u Rezidenciji u Beču. Obavlja sve službe koje braća po običaju obavljaju. Brat Ivo Bogu zahvaljuje za sve dobro što je po njegovoj milosti učinio i sve to prikazuje *ad maiorem Dei gloriam* – na veću slavu Božju.

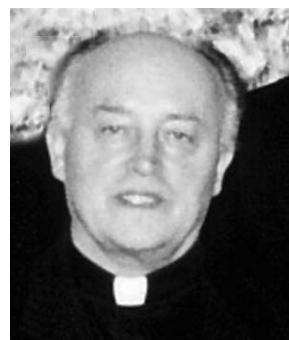
IP

P. SLAVKO PAVIN rođen je 6. svibnja 1938. u Podravskoj Moslavini. U sjemenište na Šalatu došao je 1949. U novicijat je ušao 30. srpnja 1955., a prve zavjete je položio na blagdan Sv. Ignacija 31. srpnja 1957. Filozofiju je studirao od 1960. do 1963. na Jordanovcu, magisterij je obavio u Osijeku i Zagrebu, a teologiju je studirao od 1964. do 1968. također na Jordanovcu. Za svećenika je zareden na Petrovo, 29. lipnja 1967. Od 1968. bio je pomoći duhovnik na Šalati, a poslije toga dvije godine duhovnik u Malom sjemeništu "Augustin Bea" na

ske duhovne vježbe u svakodnevnom životu za laike koje traju od polovice siječnja do polovice lipnja. Od 2003. godina crkveni je asistent Zajednice kršćanskog života. Od 1988. predaje na Institutu za kršćansku duhovnost pri KBF-u kolegije Duhovno vodstvo i Teologiju križa. IP

P. FRANJO PŠENIČNJAK rođen je 19. listopada 1938. Gospodin ga je svojim pozivom dočekao u liku kapelana Stjepana Petrovića kada je imao 11 godina: "Franjo, ti ćeš u

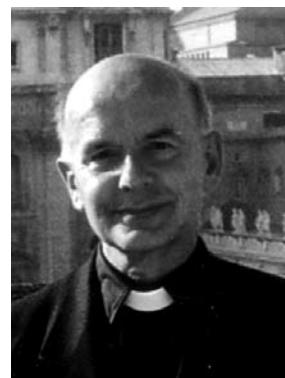
Fratrovcu. Usporedo s tim od redenja do 1971. bio je kapelan u novoosnovanoj župi Špansko. Od 1971. do 1973. bio je prefekt u Biskupijskom sjemeništu u Dubrovniku. Treću probaciju je obavio 1973. Studirao je kršćansku duhovnost na Gregorijani od 1973. do 1975. U Svetištu Srca Isusova položio je posljednje zavjete na Veliku Gospbu, 15. kolovoza 1975. Od 1975. do 1979. bio je superior u Opatiji, socij provincijala od 1979. do 1981., operarij i superior u Osijeku od 1981. do 1988. Od 1988. do 1990. bio je rektor Interdijecezanskoga sjemeništa na Šalati, a poslije toga duhovnik bogoslova na Jordanovcu od 1990. do 1992. Sljedećih godinu dana isključivo je davao duhovne vježbe da bi potom bio superior u Opatiji 1993. te instruktor treće probacije od 1993. do 1999. Od kolovoza 1999. boravi u Palmotićevoj i organizira duhovne vježbe, što mu je glavni posao od svećeničkoga redenja. Godine 2002. vodi ignacijan-

sjemenište, onda u bogosloviju, dobit ćeš reverendu, a nakon studija ćeš u Pušći služiti mlađu misu." Na Šalati u Zagrebu bio je u sjemeništu, završio gimnaziju i stupio je u Družbu Isusovu 30. srpnja 1955. Za svećenika je zareden 29. lipnja 1967., a na njegovoj mlađoj misi u rodnoj župi bio je nazočan i vlč. Petrović koji bi ipak bio više volio da je p. Pšeničnjak postao dijecezanjski svećenik. P. Pšeničnjak je po službi bio u različitim mjestima. U Dubrovniku je bio na odgojnoj praksi (magisterij). U Rimu je tri godine bio na specijalizaciji iz teologije i tamo stekao nezaboravno iskustvo poznavanja Družbe i Crkve. U Sarajevu je četiri godine predavao teologiju i upoznao dobar dio klera i župa. Na Jordanovcu u Zagrebu pet je godina uz predavanja bio i kućni poglavar. Potom je šest godina na Fratrovcu radio u odgoju sjemeništaraca, uz suradnju p. Kuzmića i pokojnoga p. Milišića. Poslije je sedam godina bio magister novaka

u Splitu da bi nakon toga šest godina bio Provincijal HPDI. Posljednjih pet godina je urednik "Glasnika SIM". Na svemu ovome: svećeničkom pozivu, upoznavanju Družbe Isusove, susretanju ljudi od svoje obitelji do danas, osobito u Družbi Isusovoj, svećeničkim poslovima, na radu u "Glasniku", na zajednici u kojoj sada živi uz baziliku Srca Isusova, gdje Gospodin obilno blagoslovila i isusovce i tolike ljudi iz Zagreba i Hrvatske, p. Pšeničnjak je neizmјerno zahvalan Bogu. **IP**

P. VLADIMIR VASILJ rođen je 2. svibnja 1929. u Mostaru od oca Petra i majke Anice, u obitelji sa šestero djece. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Mostaru, a Elektrotehnički fakultet u Zagrebu u vremenu od 1951. do 1955. U Družbin novicijat je studio 3. listopada 1955. Studij filozofije je polazio od 1957. do 1960., a studij teologije od 1961. do 1965., oba na FTI DI u Zagrebu. Za svećenika je zareden 30. srpnja 1964. u Zagrebu. Treću probaciju je obavio u Opatiji (1971.–1972.), a posljednje zavjetne je položio na Veliku Gospu, 15. kolovoza 1973. Bio je magister u sjemeništu na Šalati od 1960. do 1961., pomoćnik magistra novaka i profesor matematike u Zagrebu

od 1965. do 1971. Nakon toga odlazi u Sarajevo gdje obavlja službu duhovnika bogoslova i profesora duhovnoga bogoslovija na Vrhbosanskoj bogosloviji u vremenu od 1972./73. do 1977./78. Poslije toga odlazi u Dubrovnik gdje je bio rektor sjemeništa i profesor matematike i fizike od 1978. do 1982. Zatim je bio pomoćnik magistra novaka u Splitu od 1982. do 1983. i duhovnik u dubrovačkome sjemeništu od 1984. do 1985. Vraća se u Sarajevo gdje obavlja službu kapelana na Grbavici od 1985. do 1987. Nakon toga odlazi u Bar gdje je bio župnik do 2001. da bi se te godine opet vratio u Sarajevo na mjesto kapelana na Grbavici, gdje je i danas. **IP**

Ignacijski put 1985.-2005.

Danijel Koraca, SJ

"Nuka nas ljubav prema Družbi Isusovoj i zahvalnost prema mnogim ljudima koji su s njom usko povezani da nakon dugih godina šutnje ponovno izidemo s tim glasilom u novom ruhu i s naslovom "Ignacijski put", riječi su p. Marka Matića, tadašnjega provincijala, u Uvodniku prvega broja koji je za svetkovinu Uskrsa 1985. godine ugledao svjetlo dana.

Kako iz tih riječi možemo vidjeti, "Ignacijski put" nije neka novost, on je samo ponovno oživljena praksa hrvatskih isusovaca da svoje prijatelje i dobročinitelje informiraju o svome radu. S tom su nakanom još 1929. godine počeli isusovci izdavati "Vjesnik Družbe Isusove" koji je do 1933. izlazio dvaput godišnje izvješćujući o "redu Družbe Isusove i radu hrvatskih isusovaca". Od 1933. godine izlaze "Vijesti" kao glasilo "Društva sv. Ignacije" četiri puta godišnje do kolovoza 1934., a onda svaki mjesec do svibnja 1937. godine. Potom svaki drugi mjesec do 1938. godine. Od drugoga broja te godine pa do 1942. izlazi glasilo "Društva sv. Ignacija" u novu obliku i pod novim imenom "Našim prijateljima". Potom, kako p. Matić reče, dugo vrijeme šutnje sve do Uskrsa 1985. godine. Od tada pa do danas "Ignacijski put" nastoji redovito izlaziti. Želja i nakanje je bila dvaput godišnje, međutim, to nije uvijek bilo moguće ostvariti zbog različitih razloga.

Godine 1989. Uredništvo lista se seli na Jordanovac i njegovo uređivanje je prepusteno skolasticima. Tako je ostalo sve do danas. Nove tehnike omogućavale su da se list iz godine u godinu poboljšava, osobito njegov vanjski izgled. To nam je i nadalje želja i zadatak. Nažalost, financije su tu po-

nekad odlučujući čimbenik. Još jedan nov izazov je i internet. Prije neku godinu Silvije Mudri počeo je s izradom dizajna internetske stranice, no to, nažalost, nije odmah zaživjelo. Prošle godine ponovno smo se dali na eksperimentiranje u web prostorima i stavili uskrsni broj na internet. Dizajn je, osim početne stranice, uglavnom ostao

kakva je Silvije napravio. Dorada je pred nama, nadamo se da ćemo biti dovoljno brzi, međutim, tu nisu u pitanju finansije koliko ljudski potencijali. Naime, skolastika ima sve manje. Ipak, posljednih nekoliko brojeva mogu se već pogledati na internetu, a planiramo napraviti i arhiv svih brojeva.

Već od samoga početka list nije samo informativna, nego i formativna karaktera. Osim što donosi vijesti iz svijeta rada hrvatskih isusovaca, svojim čitateljima nudi i blago iz riznice ignacijske duhovnosti, a ujedno svjedoči i o bogatoj isusovačkoj povijesti, kako u svijetu, tako i u našim krajevima.

Upoznavanje s našom formacijom, po viješću i s našom duhovnošću omogućuje nam bolju suradnju. Govor o našim apostolatima nije samo radi toga da se vidi što sve i koliko isusovci rade, nego je ujedno i poziv svima koji u ignacijskoj duhovnosti pronalaze sebe i Boga na suradnju kako bi zajedničkim snagama izgradivali više Božji svijet.

Naša je želja i u budućnosti na ovim se stranicama upoznavati s vama, otvoriti prozor kroz koji možete zaviriti u naš svijet kako bismo zajedno s "hodočasnikom", kako sv. Ignacije sam sebe voli nazivati, kročili putem koji nas vodi k Bogu. IP

Naši mladomisnici

p. Dalibor Renić, SJ

Dok pišem ove retke, pomalo sam u napasti da svećeničko redenje gledam kao svršetak, krunu priprave. Međutim, draže mi je, a i realnije je, gledati ga kao početak. Ovo je samo prisjećanje na to kako je sve počelo i proteklo, koliki su uza me sudjelovali u ovome pothvatu, koliki su zasluzni, zato da bi jasnije bilo čemu mi se nadati i što mi je činiti u budućem svećeničkom služenju. Zaključak toga života služenja, dao Bog, pojavit će se jednoga dana na ovim istim stranicama...

Roden sam 18. travnja 1977. u Travniku, u obitelji Ante i Ankice (r. Tavić), kojoj je zatim Gospodin podario još dvije moje sestre, Maju i Milicu. Djetinjstvo sam proveo u idiličnu (i nacionalno mješanu) selu Slimenu u župi Dolac, a zatim smo se preselili u gradić Novi Travnik, gdje sam završio osnovnu školu. Ostao sam, ipak, vezan uz rodnu župu i selo te sam tamo rado i često bora-

vio. Premda je u mom kraju vjera bila živa, s bogatstvom i komunizmom crkveni se život počeo zapostavljati ili pretvarati u tradiciju. Takav trend nije ni mene zaobišao, ali me je vjera privlačila, a držala me molitva naučena u obitelji i na vjeronomaku.

Rat je donio svoje. S majkom i sestrama proveo sam nekoliko mjeseci u izbjeglištvu u Nürnbergu (Njemačka) dok mi tamošnji dušobrižnik salezijanac don Ivan Matijević nije pronašao mjesto za školovanje u Zagrebu u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji, a stan kod isusovaca na Fratrovcu. Do tada nisam razmišljao o svećeničkom zvanju. Ni na Fratrovcu nisam bio kandidat za svećeništvo, nego tzv. "vanjski đak". Za isusovce sam, istina, bio čuo jer su u Travniku do dolaska partizana držali slavnu gimnaziju pa je uspomena na njih još bila živa. Sada su mi postali bliži. Gledao sam što radе, kako žive i počelo me je privlačiti baš to: život u zajednici, sasvim posvećen naviještanju kraljevstva Božjega u propovijedanju, ispovijedanju, pisanju, duhovnim vježbama, misijama, poučavanju u školama. Dao sam se na molitvu, redovit sakramentalni život, čitanje duhovnoga štiva. Konačno sam se usudio sam sebi, a zatim i duhovniku p. Stjepanu Kuzmiću, priznati: Gospodin me zove da mu služim. Najprije je to bila slutnja, a zatim sve veća sigurnost da sam baš

tamo gdje me on želi i gdje sam sretan. Iskustvo Boga bilo je iskustvo poziva. Isus Krist je Put, Istina, Život – zar je što drugo ljepše, vrjednije, zar sam mogao izabrati što drugo?

U novicijat u Splitu stupio sam 1996.; nakon dvije godine položio vječne zavjete, zatim nastavio dvogodišnji studij filozofije na Jordanovcu u Zagrebu. Pastoralnu praksu imao sam u Dubrovniku. Tri godine proveo sam na studiju teologije u Rimu. Tamo me je u travnju 2004. za dakona zaredio nadbiskup Mariano (u Brazilu) Luciano Mendes de Almeida, isusovac. Sada sam na poslijediplomskom studiju filozofije na FFDI-u u Zagrebu i radim kao pomoćnik katehete studenata u Palmotićevoj pri Studentskom katoličkom centru.

Svaka od tih etapa života u Družbi Isusovoj ostavila je svoj trag. U svakoj od njih sam razvijao neki vidik zvanja, sazrijevao i postajao realističniji kroz redovite probleme. Taj proces se nastavlja s nadom da onaj izvorni idealizam neće izgubiti. Svuda sam upoznavao nove osobe i svatko je pojedinačno ostavio trag u meni. I sada ih se počesto sjetim u molitvi: starica, invalida i osoba oštećena sluha s kojima sam radio u Splitu, vjernika, suradnika, napose mladih iz Sarajeva, Dubrovnika i Zagreba, izbjeglica i azilanata iz Rima i Birminghama, kolega studenata iz cijelog svijeta...

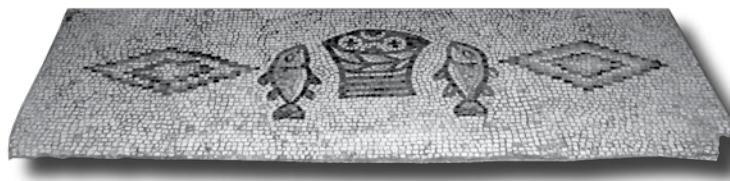
Njima se osjećam zahvalnim, ali i odgovornim kao budući svećenik, njima sam poslan. A oni će, od brata u Kristu, dobiti duhovnoga oca.

Još kao dječak pokazivao sam zanimanje za humanističke znanosti. Tijekom studija filozofije postalo mi je jasnije da Gospodin želi od mene

nešto više u evangelizaciji kulture, znanosti, školstva. Nadam se da će i takav rad, ako bude volja Božja, moći biti plodan dio služenja kraljevstvu Božjemu.

Sve to bilo bi i bit će nemoguće bez moje subraće isusovaca, bez izvrsnih duhovnika koji su me vodili, mudrih

poglavarja i iskrenih prijatelja. Uzdam se da će mi Gospodin i dalje po njima biti pratitelj. Još više, uza svu zahvalnost, uzdam se da će me molitvom pratiti i oni koji su me do sada podupirali, počevši od roditelja, sestara, rodbine, do znanih i neznanih sestara i braće u Kristu. **IP**

Naši pokojni

p. Ivan Loina, SJ

U Zagrebu je u srijedu 12. siječnja u 83. godini života, 63. godini redovništva u Družbi Isusovoj te u 53. godini svećeništva umro p. Ivan Loina.

Roden je 1922. godine u Zagrebu, kršten devet dana nakon rođenja u crkvi Sv. Petra u Zagrebu. Osnovnu školu pohadao je u Zagrebu, a srednju, odnosno sjemenište u Travniku od 1934. do 1942.

godine. U novicijat Družbe Isusove stupio je 1942. godine u Zagrebu. Vojsku je odslužio u Bitolju u Makedoniji 1949. godine. Studij filozofije i teologije završio je u Zagrebu u Palmotićevu. Za svećenika je zaređen u bazilici Srca Isusova u Zagrebu 1952. godine. Kao svećenik djelovao je jednu godinu u Dubrovniku, a zatim je došao u Zagreb gdje je obavljao službu odgojitelja u Nadbiskupskom sjemeništu na Šalati. Dvije godine bio je kateheta mladih u Palmotićevu, od 1955. do 1957., kada je bio premešten u Beograd gdje je pet godina vršio službu kapelana u crkvi Sv. Petra. Od 1962. do 1966. godine obavljao je službu poglavara u isusovačkom samostanu u Splitu. Od 1966. do 1972. godine obavljao je službu pučkoga misionara, a boravio je u Zagrebu i Podvinju kao Sla-

Priredio: Neven Drozdek, SJ

vonskoga Broda. Šest godina bio je župnik u bazilici Srca Isusova u Palmotićevu, a nakon toga, praktički do smrti, ostao je vezan uz tu baziliku gdje je obavljao službu kapelana i napose isповjednika. Volio je rano ustajati tako da je i prije šest sati bio u ispovjedaonici gdje je znao tješiti vjernike i posredovati im Božje milosrđe.

U svojoj bolesti bio je strpljiv i predan u Božju volju. Prije odlaska u bolnicu primio je sakrament bolesničkoga pomazanja i predao se posve u Božje ruke. Umro je kao što je i živio, tiho i blago, ne žečeći ni u svojoj bolesti opterećivati druge. Strpljivim nošenjem svoga križa do kraja se suočlio raspetom Kristu.

Pokopan je u Zagrebu na Mirogoju u petak 14. siječnja. **IP**

p. Slavko Lovrić, SJ

Isusovac i svećenik, p. Slavko Lovrić, tragično je preminuo 12. siječnja 2005. u 47. godini života, 28. godini redovništva i 17. godini svećeništva. Slavko je rođen 9. travnja 1958. u malom mjestu Gornja Vratna Gora kod Konjica kao drugo od desetero djece. U neobjavljenoj biografiji on sam piše: "Moji roditelji, otac Mato i majka Ruža, živjeli su tako složno. Ne sjećam se ni jedne ozbiljnije svade ili nečega sličnog među njima. U sa-

mom mjestu imali su dobar ugled. Kao dijete bio sam na to ponosan."

Bistri dječak pohađao je osnovnu školu u četiri mesta: Solakovoj Kuli, Donjoj Vratnoj Gori (Antunovićima), Seonici i Uskoplju (Gornjem Vakufu).

Godine 1972. dolazi u sjemenište na Fratrovac. Pohađa Nadbiskupsku gimnaziju na Šalati. Nakon uspješne mature 1977., kako sam piše, počela su mu "dolaziti pitanja: biti svećenik ili ne biti, što to zapravo znači, što to znači za mene".

Pred kraj novicijata odlazi na 15-mjesečnu vojnu službu. Još jednom, sada jače, dolazi u priliku za stjecanje sigurnosti u svoje zvanje. Tada tu kušnju definitivno pobjeđuje. Više se nikada nije kolebao na putu sa svojim Gospodinom, na putu koji je bio video kao beskrajno lijep put, čak i onda kada se za-

mjećivalo da će biti i beskrajno mučan. Svoja brojna svjedočanstva o svome zvanju najradije je stavljao u okvir poznate pjesme "Bože, zar si pozvao mene".

Između 1980. i 1982. studira filozofiju na FTI DI nakon čega odlazi na dvo-godišnju isusovačku praksu u Dubrovnik gdje radi kao odgojitelj u sjemeništu dvije godine.

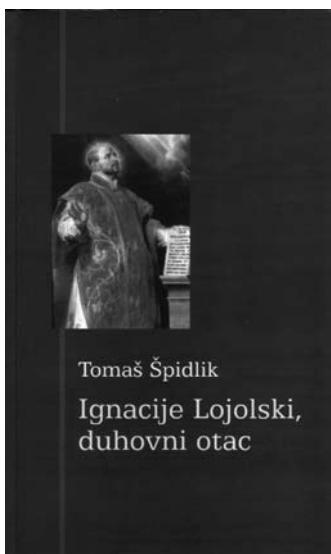
Nakon četiri godine teologije kard. Franjo Kuharić zareduje ga za svećenika 26. lipnja 1988. Mladi svećenik, uz brojne svećeničke aktivnosti, radi dvije godine kao duhovnik sjemeništarima u Dubrovniku.

Godine 1990. odlazi na godinu dana na Papinsko sveučilište Gregoriana u Rimu.

Od 1995. je u Osijeku. Godine 1996. završava treću probaciju, završni dio isusovačke formacije. Od 2001. je u Opatiji. IP

Pokoj vječni daruj im, Gospodine!

Tomaš Špidlik, SJ

Ignacije Lojolski, duhovni otac

Biblioteka

DUHOVNI ŽIVOT

Knjiga 5

FTI, Zagreb, 2004.

Utemeljitelji samostana ili redovničkih zajednica nisu bili ideolozi nego oci. Imali su duhovne sinove pa su zato postali značajni likovi u crkvenoj povijesti.

Čovjek, naime, bez odnosa s drugima nije osobnost. Ova se zapravo oblikuje iz prisnih i katkad iz manje prisnih odnosa. Takvi su oni odnosi s prijateljima i neposrednim učenicima. Samo zbog toga što su utemeljitelji imali sljedbenike, njihovo je ime postalo poznato. Tko zna što bi bili sv. Benedikt, sv. Franjo, sv. Dominik, sv. Ignacije da nije bila mnoštva njihovih duhovnih sinova?

Da bi osvjetlili povijesni lik takvih osoba, stručni pisci žele pronaći i one daljnje odnose kao što su: koje su učitelje imali, s kim su se družili, koje su knjige čitali... Sve je to vrlo korisno da bi se razumjela dotična osoba. No, to nije dovoljno kada je riječ o pokretaču jednoga velikog duhovnog gibanja. Ako je uistinu riječ o takvoj osobnosti, onda se mora pokazati kao svjedok konkretna očitovanja Duha Svetoga u određenu času povijesti spasenja. **IP**

Ivan Koprek, SJ, uredio

Religije i novac

Biblioteka

RELIGIJSKI NIZ

Knjiga 8

FTI, Zagreb

"Religije i novac" zbornik je radova međunarodnoga simpozija održanog u Zagrebu 11. prosinca 2004.

Novac je oduvijek privlačio ljude. Jedni su tvrdili da je novac generalizirani komunikacijski medij gospodarstvenih sustava (N. Luhmann), drugi da utvrđuju teološko podrijetlo duha kapitalizma (M. Weber); neki u njemu gledaju blagoslov, neki pak prokletstvo. Koja je temeljna funkcija novca?

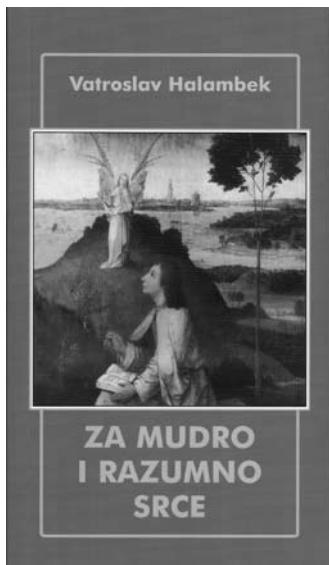
Danas je novac standardizirana roba međurazmjene.

On idealno-tipično u sebi nema nikakve vrijednosti, makar je njegovo značenje u današnjemu svijetu golemo. Tako su nastali izričaji kao: "novac vlada svijetom", "novac nikome ne smrdi", "novac ne usrećuje, ali smiruje"... U tim izričajima do izražaja dolazi ambivalencija novca koja je oslikana i u religijama. Ima li novac kvazi-religiozno značenje? Što govore religije o novcu? Što o novcu kaže Biblija? Koje je značenje novca u gospodarstvenim teorijama? Kakve su etičke implikacije novca? Dugovi? Korupcija i mito?... Kako na novac gleda katolička društvena etika? **IP**

NOVE KNJIGE

Vatroslav Halambek, SJ

Za mudro i razumno srce

Biblioteka
RADOST I NADA
Knjiga 40

FTI, Zagreb, 2005.

Nakon "Kapi za srce", tiskane u dva izdanja, knjige razgovora s novozavjetnim osobama, autor nam sada podstire razgovore sa starozavjetnim osobama. U dvadeset razgovora pater je Halambek ispisao svojevrstan *vademecum* duhovnosti, duhovnosti u kojoj je sadržana i teorija (teologija i filozofija) i životna praksa. Njegovi sugovornici, kojima pristupa manjom ozbiljna, za dobro angažirana i upućena novinara – koliko nam to samo danas nedostaje! – nisu tek fiktivni likovi, već stvarne i osebujne biblijske ličnosti, ljudi čija su životna iskustva trajno živa duhovna baština svakoga muškarca i žene i cijelog čovječanstva. **IP**

Sv. Andrija Kretski

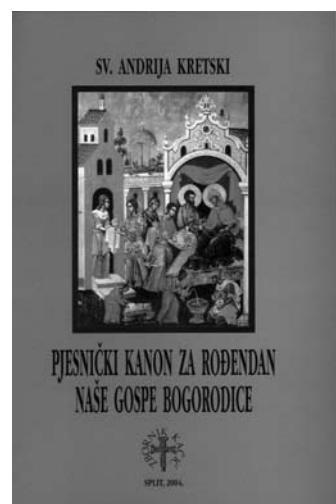
Pjesnički kanon za rođendan

naše Gospe Bogorodice

*Preveo s grčkoga izvornika, pogovor i tumačenje
napisao p. Predrag Belić, SJ*

Knjižnica Zbornika "Kačić"
Monografije, dokumenti, građa... br. 42
ZBORNIK KAČIĆ, Split, 2004.

O sv. Andriji Kretskom (+740.), biskupu Gortina na Kreti, i njegovim spisima nema gotovo ništa napisano na hrvatskom jeziku. Stoga je hvale vrijedan trud i napor patra Predraga Belića (1919.–2003.) koji je s grčkoga izvornika preveo na hrvatski jezik njegov "Pjesnički kanon za rođendan Presvete naše Gospe Bogorodice" i popratio ga "Pogовором" koji nije samo "pogovor", nego je to i život sv. Andrije Kretskoga, njegova djela, teologija, posebno mariologija i tumačenje Andrijina "Kanona". Osim toga, tu je i prikaz bizantske crkvene poezije, kao i napomene o problematici prijevoda nekih grčkih izraza na hrvatski jezik. **IP**

Stanislav Kos, SJ

Zenidba u spisima

kršćanskih pisaca prvih četiriju stoljeća

Pravno-moralna prosudba

Biblioteka

DONUM VITAE

Knjiga 5

Centar za bioetiku – FTI, Zagreb, 2004.

Crkvena povijest svjedoči o tome da ima malo koja od objavljenih istina koju nitko nije nijekao ili osporavao ili napadao. I ustanova ženidbe dijeli jednaku sudbinu. Obnova ženidbe u Kristu odvijala se je laganim koracima i dubljim spoznajama.

Proučavanje nauka crkvenih pisaca o ženidbi pokazuje da su oni vodili računa o potrebljima svojega vremena i ženidbu pod raznim vidicima promatrali u svjetlu objave i dodjeljivali joj pravo i pravedno mjesto u cjelokupnu djelu obnove svega u Kristu. Ženidba je, naime, složena stvarnost koja zahtijeva mnogostruko promatranje da se mogne pravo procijeniti. **IP**

Nikola Stanković, SJ

Vježbanje u istini

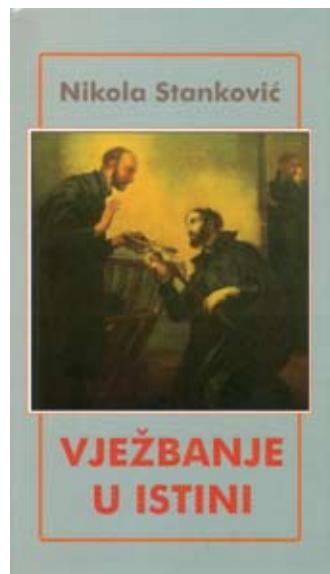
Biblioteka

RADOST I NADA

Knjiga 41

FTI, Zagreb, 2005.

Kao što i sam podnaslov kaže: "Duhovne vježbe za redovnike i redovnice trećeg tisućljeća", knjiga "Vježbanje u istini" izdana je kao priručnik redovnicima i redovnicama za njihove duhovne vježbe, u svrhu obnove redovništva i redovničkih karizmi. Sastavljena od četiri dijela, po uzoru na četiri tjedna "Duhovnih vježba" sv. Ignacija, knjiga prati i pobliže objašnjava pojedine meditacije o Isusovu životu i glavne teme ignacijanske duhovnosti. Knjiga je nastala u želji da duhovnim vježbama, "vježbalištem u istini o svijetu, čovjeku i Bogu", čitatelju pomogne intenzivirati kvalitetu redovničkoga života u novomu tisućljeću. "Stoga se valja dobro izvježbati u istini kako bismo tako kultivirani zaista bili ne samo pobožni nego i zbiljski i svestrano duhovni." **IP**

Ignacijev

put

**Ignacijev
put**

Uskrs 1985.

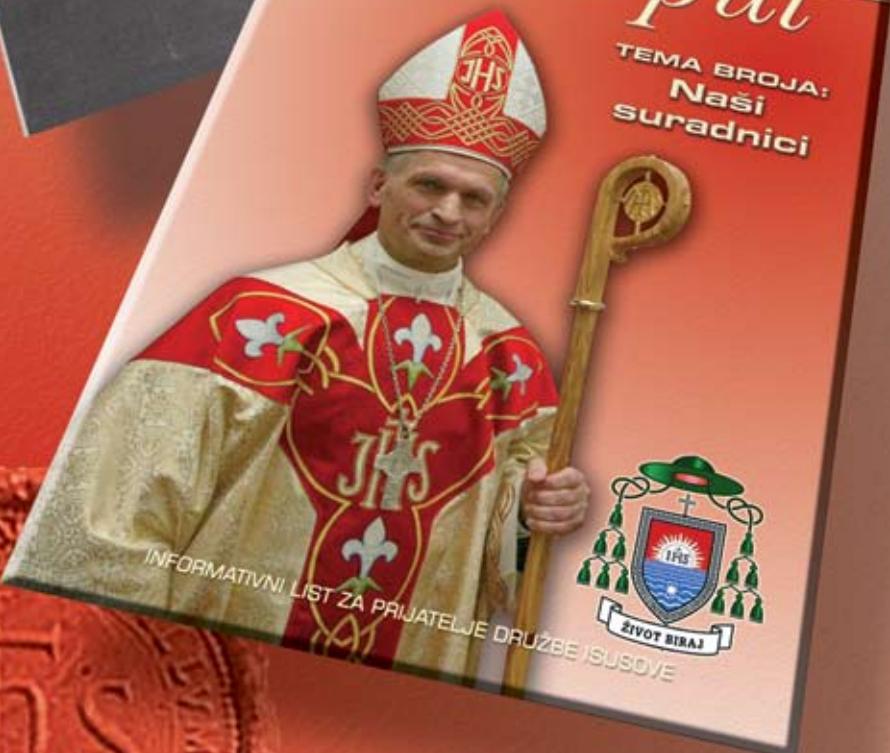

**Ignacijev
put**

ISSN 1331-8500

Godina 20. • Broj 1 (34) • 2005

TEMA BROJA:
**Naši
suradnici**

1985. - 2005.